

Föreningen Sveriges Vatten- och vindkraftskommuner och -regioner

Remissvar på SOU 2021:53

”En rättssäker vindkraftsprövning”

Föreningen Sveriges Vatten- och vindkraftskommuner och -regioner (FSV) är en förening som samlar kommuner och regioner i hela landet i en strävan att verka för en ökad lokal återföring av de värden som skapas genom vatten- och vindkraftverk i landet. Våra medlemmar är stora och små regioner och kommuner från Halland i söder till Norrbotten i norr. Föreningen tar inte ställning på något sätt i själva etableringsfrågan utan förhåller sig helt neutral när det gäller den. Vi arbetar endast med att skapa opinion för en förändring när det gäller resursåterföring till de kommuner och regioner som ”står värd” för den gröna energi som vatten- och vindkraften står för. Föreningen har i över 20 år arbetat för att bland annat förändra skattesystemet på ett sådant sätt så att en rimlig del av intäkterna från energiproduktionen stannar i de kommuner och regioner där energin produceras. Detta för att både kompensera för de intrång det innebär och innebär.

Utifrån ovanstående har föreningen inga åsikter om de delar av utredningen som rör själva tillstyrkansprocessen när det gäller vindkraftsetableringar mer än att vi konstaterar att en viktig del i att skapa bättre förutsättningar för att möjliggöra fortsatt utveckling när det gäller grön energiproduktion samt för att undvika att kommuner inte av opinionsmässiga skäl nödgas säga nej till all form av fortsatt utveckling, är att en rimlig del av värdena som skapas också tillfaller de kommuner där kraftverken föreslås byggas eller redan har byggts.

Vårt remissvar ska således endast ses som ett sådant gällande område 7.2 i utredningen.

7.2 Ett system för ekonomisk ersättning

Vi instämmer i utredningens bedömning att ett system för ekonomisk ersättning bör utarbetas och har inget emot att det når både lokalsamhällen och kommunerna, men där vi anser att ersättning till kommunerna bör ha prioritet.

Föreningens inställning i ersättningsfrågan är att det långsiktigt mest hållbara är ett system där man kommunaliserar fastighetsskatten på energiproducerande anläggningar. Det ger kommunerna goda planeringsförutsättningar och innebär ingen kostnadsökning för de företag som etablerar vindkraft. Vi anser vidare att det, precis som utredningen konstaterar, är av högsta vikt ur ett rättviseperspektiv att en sådan förändring inte bara gäller nyproduktion utan generellt för såväl befintliga som tillkommande anläggningar. Utredningen menar att det skulle kunna behöva motsvaras av en minskning av nuvarande statsstöd till berörda kommuner, den uppfattningen delar inte föreningen. Om man vill skapa långsiktiga möjligheter för ökad grön energiproduktion kan det inte ske genom någon form av nollsummespel. Då skapas inga incitament för kommuner att vara bidragande i

omställningen. Vår uppfattning är därför att en sådan förändring bör ske utan minskning av övriga statliga stöd till kommunerna. Generellt sett är den befintliga vatten- och vindkraften etablerad i kommuner med små inkomstskattebaser som således också har jämförbart höga kommunalskatter för att klara den statligt beslutade servicen till medborgarna. Mellan kommuner i Norrlands inland och Stockholms kranskommuner kan det skilja cirka sex kronor utan att man kan argumentera för att det innebär sex procent bättre service eller välfärd. Därför skulle en kommunalisering av fastighetsskatterna vara ett bra sätt för staten att slå två flugor med en smäll genom att både öka möjligheterna till fortsatt grön energiomställning och att minska skillnaderna mellan landsbygdkommuner och storstäderna. Det tillskott en sådan fastighetsskatt skulle ge kommer öka möjligheterna för mindre kommuner att ge medborgarna den service man har rätt att kräva av det allmänna.

Genom att välja vägen med fastighetsskatt så slipper man också problematiken med att det uppfattas som någon form av quid pro quo-lösning där kommuner "förhandlar" med etablerande företag med ett hot om nekad tillstyrkan i bakfickan. Det skapar ett mer rättssäkert system med mindre risk för villkorad myndighetsutövning.

Detta ska inte ses som att det står i motsatt till fortsatt bygdepeng eller likvärdig ersättning, men för att skapa långsiktigt hållbara majoriteter i frågan är det viktigt att medel tillfaller hela kommunen, då det är alla kommunens invånare som är elektorat för dem som är satta att förvalta den kommunala ekonomin. Detta ger också att man slipper snårig gränsdragningsproblematik när man ska avgöra vilka byar som är att anse som "berörd bygd". Det tenderar idag att vara så att det alltid är någon by eller något område som anser sig påverkas av etableringarna men som på grund av hur man definierat termen "berörd bygd" inte kommer i åtnjutande av ersättningen.

Slutord

FSV är tacksamma till att utredningen tydligt beskriver vikten av en ekonomisk ersättning och är gärna part i en fortsatt dialog med ansvarigt statsråd kring våra medlemmars syn på saken.

För föreningen FSV,

Jonas Andersson
Vice Ordförande